

Best practice # 34

De Groene Kamer, verrassende prijsvraag voor uniek project

Prijsvraag De Groene Kamer Tilburg

In 2006 maakte Steunpunt Architectuuroopdrachten & Ontwerpwedstrijden voor het eerst kennis met het particulier initiatief Landgoed De Groene Kamer. De plannen zijn in de loop der jaren verder gevorderd. In 2011 werd het contact hernieuwd toen kon worden gestart met de voorbereiding van een prijsvraag voor Landgoed De Groene Kamer, dat aan de zuid-west kant van Tilburg wordt ontwikkeld. Het gaat om een uitzonderlijk project en een bijzondere prijsvraag, met niet één, maar vier 'hoofdprijzen'. De organisatoren en de deelnemers zijn enthousiast. Reden genoeg om Han de Groot, projectmanager van Landgoed De Groene Kamer, het project en de prijsvraag toe te laten lichten, nu de uitslag van de prijsvraag bekend is.

De Groene kamer Tilburg. NEXT Architects

Wat is Landgoed De Groene Kamer?

Het concept van De Groene Kamer is uniek en goede referenties zijn er nog niet. Dat maakt het project boeiend, maar tegelijkertijd ook lastig. 'Landgoed met een boodschap' is ons motto, we hebben een uitgesproken verhaal. Het nieuwe landgoed moet buitenbeleving dichterbij de mensen brengen. Er worden gerelateerde producten en diensten aangeboden, verdeeld over de themagebieden voedsel, plant, dier en *wellness* en groen. Het verhaal achter de producten versterken we met een stichting *edutainment* (*educatie en entertainment*). Ook gaat De Groene Kamer de stad Tilburg met het omringende platteland verbinden en *vice versa*. Begin 2010 zijn de bureaus .FABRIC en LOLA landscape architects aan de slag gegaan om onze visie uit te werken in een Masterplan, opgesteld in nauwe dialoog met de provincie Noord-Brabant, de gemeente Tilburg en de agrosector. We willen een volgende stap maken met de prijsvraag.

Waarom een besloten prijsvraag?

We willen met de uitkomsten van de prijsvraag het denken over het plan een stap verder

brengen. Daar is creativiteit voor nodig. Daarom kiezen we voor een ideeënprijsvraag. We willen goede ideeën genereren voor de verdere uitwerking. Daarnaast willen we een aantal bureaus selecteren voor het vervolgtraject. 'Eenheid in verscheidenheid' is een van de uitgangspunten, we willen (architectonische) diversiteit. Bovendien gaat het om een enorme opgave, er moeten meerdere gebouwen ontworpen worden, waarbij het landschap leidend is. Dan lijkt het verstandig om samen te werken met meerdere bureaus. We hebben voor een besloten prijsvraag gekozen om de maatschappelijke kosten te beperken. Er is slechts een beperkt aantal opdrachten te vergeven en we willen niet dat onnodig veel bureaus kosten maken. Bovendien kun je bij een besloten prijsvraag bureaus op naam uitnodigen waarin je vertrouwen hebt. Bij een openbare prijsvraag moet je maar afwachten wie er wint.

Hoe zijn de deelnemers geselecteerd?

We hebben gebruik gemaakt van onze netwerken en uiteraard ook van suggesties van .FABRIC en LOLA. Bij een eerste inventarisatie hebben we het aantal bureaus teruggebracht tot vijftien bureaus aan de hand van vooraf bepaalde criteria. We wilden een mix van zowel een jong bureau, een bureau uit de regio als bureaus die sterk waren in duurzaamheid, sculptuur en landschap en of ervaring hebben in het buitengebied. Deze vijftien bureaus hebben we allemaal bezocht. Voelden we een klik, begrepen de bureaus de opgave? Op basis van de bureaubezoeken maakten we een definitieve selectie.

Hoe is de prijsvraag verlopen?

We hebben inzendingen ontvangen van vijf bureaus: Diederendirrix, Drost + Van Veen, Atelier Kempe Thill, Next Architects en Shift Architecture Urbanism. De bureaus zijn uitgenodigd om ieder architectonische uitwerkingen (plattegrond, doorsnede en 3D visualisatie) met toelichtende tekst en diagrammen te maken van vier stedenbouwkundige typologieën in het masterplan: blok, campus, haak en solitaire. De bureaus werd ook gevraagd hun inzending toe lichten in een mondelinge visie presentatie. De inzendingen werden beoordeeld op vijf criteria: kwaliteit van architectuur, aansluiting bij het masterplan, visie op retail, toonbeeld voor duurzaamheid en budgettaire en economische haalbaarheid. De inzendingen werden beoordeeld door een deskundige jury, die werd bijgestaan door een begeleidingscommissie met specifieke expertise op het gebied van retail, duurzaamheid, bouwkosten en stad-landverbindingen. De jury moest per typologie een winnaar aanwijzen, er waren dus vier prijzen te vergeven. De jury heeft uiteindelijk drie prijswinnaars aangewezen: Next (blok en haak), Kempe Thill (solitaire) en Shift (campus).

Bevalt de uitkomst?

We zijn zeer enthousiast over de uitkomsten. De doelstellingen van de prijsvraag zijn gerealiseerd. De jury heeft drie bureaus aan ons geadviseerd waarmee we verder kunnen. Daarnaast hebben we waardevolle ideeën ontvangen waarmee we het Masterplan een stap verder kunnen brengen. Kempe Thill bijvoorbeeld toonde aan dat de referenties die wij als opdrachtgever aandroegen, niet binnen het beschikbare budget passen. Drost + Van Veen plaatste waardevolle kanttekeningen bij de logistiek van de retail. Als opdrachtgever hebben we de bedoeling het advies van de jury over te nemen. We moeten met de prijswinnaars bij elkaar gaan zitten en inventariseren wat we nu hebben en hoe we vervolgens verder kunnen gaan. En natuurlijk ook kijken of we tot zakelijke afspraken kunnen komen met de bureaus.

Hoe kijkt u terug op de prijsvraag?

Het was een leuk, leerzaam proces. Een prijsvraag als deze doe je maar één keer, dus je wilt het wel zorgvuldig en goed doen. We zijn zeer tevreden hoe het gelopen is. De deelnemers waren enthousiast, hebben een enorme inzet geleverd en de deskundigen die zij ingeschakeld hebben, hebben de inzendingen naar een hoger plan getild. We hebben veel steun van buitenaf gehad. Ontzettend veel mensen en organisaties om ons heen, zoals Max Bom (voorheen stedenbouwkundig architect in Den Bosch) en Architectuur Lokaal, hebben actief meegedacht

om de prijsvraag op professionele wijze op te pakken. De onafhankelijke vakjury bracht deskundigheid in die wij als opdrachtgever niet in huis hebben. Het Masterplan en de ontwerpers daarachter waren ook van grote waarde bij het nadenken over een prijsvraag. Toch moet je als opdrachtgever ook het lef hebben om je eigen koers te varen. Zo hebben wij het advies om pas na de definitieve vaststelling van het Voorlopig Ontwerp een prijsvraag uit te schrijven genegeerd. Wij waren zo eigenwijs om dit nu al te doen zodat de input van de prijsvraag gebruikt kan worden voor het vervolg. Dat was een eigenzinnige keuze die zich naar wij verwachten gaan terugverdienen.

Besloten prijsvraag: De Groene Kamer Tilburg

Opdrachtgever: Landgoed De Groene Kamer

Gunning: NEXT Architects, Atelier Kempe Thill en Shift Architecture Urbanism, 2011

november 2011

Informatie

Het [Steunpunt Architectenopdrachten & Ontwerpwedstrijden](#) van [Architectuur Lokaal](#) is de onafhankelijke, niet-commerciële helpdesk voor uitschrijvers van aanbestedingen en prijsvragen in Nederland.

Het Steunpunt draagt bij aan professionalisering van het opdrachtgeverschap en aan een gezonde bouwcultuur in Nederland.

Om opdrachtgevers behulpzaam te zijn bij het opstellen van een goede (Europese)

aanbestedingsprocedure voor architectuuropdrachten is [KOMPAS](#) ontwikkeld, een digitale, kosteloze standaard die voor alle partijen de nodige vereenvoudiging en transparantie biedt.

De digitale statistiekmodule [SESAM](#) biedt inzicht in de praktijk van het aanbesteden in Nederland.